

SISUKORD

1.	EESMÄRK.....	2
2.	KAITSELIIDU LASKUR- JA KÜTIKLASSID	2
3.	ÜLDPÕHIMÕTTED	2
4.	KLASSINORMIDE TÄITMISE KORD	3
4.1	RELVAKATEGOORIAD:	3
4.2	RELVAKLASSID:	3
4.3	RELVAMUDELID	3
4.4	LASKEHARJUTUSED:.....	3
4.5	LASKEASENDID	6
4.6	RIIETUS JA ABIVAHENDID	6
4.7	TULEMUSTE MÄÄRAMINE MÄRKLEHES	7
4.8	MUUD TINGIMUSED	7
5.	KLASSILASKURI NIMETUSE OMISTAMISE KORD	8

Kaitseliidu laskur- ja kütinormide täitmise juhend

1. EESMÄRK

Kaasata ja tunnustada kõiki tänaseid ja tulevasi Kaitseliidu liikmeid laskeoskuse arendamisel ja hoidmisel.

2. KAITSELIIDU LASKUR- JA KÜTIKLASSID

LASKURKLASSID	KÜTIKLASSID
II klass (L2)	II klass (K2)
I klass (L1)	I klass (K1)
Esilaskur (EL)	Esikütt (EK)

3. ÜLDPÕHIMÕTTED

- 3.1 Klassinormid kehtestatakse Kaitseliidu laskeväljaõppe poolt tunnustatud laskedistsipliinides ja harjutustes, mis on kooskõlas Kaitseliidu laskeväljaõppe jätkuõppe eesmärkidega. Klassinormid on tuletatud põhimõttel: laskur (II, I, esi-) tabab distantstil 10m kuni 300m märklehe südamikku kuni kolme lasuga, kütt (II ja I) kuni kahe lasuga ja esikütt esimese lasuga.
- 3.2 Kaitseliidu laskur- ja kütiklasside normide täitmist korraldavad kõik Kaitseliidu struktuuriüksused. Kaitseliidu malevad annavad vajadusel korraldustoetust Naiskodukaitse, Kodutütred ja Noored Kotkad poolt korraldavatele laskevõistlustele, kus on võimalik täita laskur- ja kütiklassi norme.
- 3.3 Kaitseliidu laskur- ja kütiklasside norme saab täita Kaitseliidu, Kaitseväge ja teiste jõustruktuuride ning Eesti Laskurliidu piirkondlikel, üleriigilistel ning rahvusvahelistel võistlustel, kus on kavas klassinormi täitmiseks ettenähtud harjutused, mis vastavad Kaitseliidus kehtivatele võistlus- ja tehnilistele määrustele.
- 3.4 Kaitseliidu laskur- ja kütiklasse omistatakse Kaitseliidu, sh Naiskodukaitse, Noorte Kotkaste, Kodutütarde, liikmetele, kes on täitnud vastava klassi normi. Teistele isikutele, kui Kaitseliidu liikmetele, otsustab laskur- ja kütiklasside omistamise

Kaitseliidu ülem. CR14 ja NATO CCDCOE isikkoosseisule omistab Kaitseliidu laskur- ja kütiklasse, välja arvatud esiküti klass, Kaitseliidu küberkaitseüksuse pealik.

4. KLASSINORMIDE TÄITMISE KORD

Laskur- ja kütiklassi norme täidetakse käesoleva juhendiga määratud tingimustel:

4.1 RELVAKATEGOORIAD:

- 4.1.1 sõjarelvad (sõjapüss, -püstol);
- 4.1.2 sportrelvad (sportpüss, -püstol);
- 4.1.3 õhkrelvad (õhupüss, -püstol).

4.2 RELVAKLASSID:

4.2.1 Standard

- 4.2.1.1 Sõjapüss - lahtised sihikud, päästiku minimaalne tõmbetugevus on 1,5kg;
- 4.2.1.2 Sõjapüstol - lahtised sihikud, kaliiber 9x19mm, päästiku minimaalne tõmbetugevus on 1,0kg. Sõjapüstoli mõlematoimelisel päästikul kaalutakse ühetoimelist päästikut (kui sõjapüstoli kukk on vinnastatud olekus, *näide: CZ 75, SigSauer 226*).

4.2.2 Avatud

- 4.2.2.1 Sõjapüss - optiline ja punatäppsihik (fikseeritud suurendus 1-3x), kõik 5,56X45 Nato või .223 Rem ja 7,62x51 või .308 Win padrunitüübiga relvad, lubatud on summuti, päästiku minimaalne tõmbetugevus on 1,5kg;
- 4.2.2.2 Sõjapüstol - punatäppsihik (1x), kaliiber 9x19mm, päästiku minimaalne tõmbetugevus on 1,0kg. Sõjapüstoli mõlematoimelisel päästikul kaalutakse ühetoimelist päästikut (kui sõjapüstoli kukk on vinnastatud olekus, *näide: CZ 75, SigSauer 226*).

4.3 RELVAMUDELID

- 4.3.1 Sõjapüss Standard klass - M16A1, Galil AR/SAR/ARM, AK-4, HK G3, M-14, M1A, LMT R-20, LMT R-20L, HK G36, HK416/MR223, HK 417/MR308, SIG MCX, SKY;
- 4.3.2 Sõjapüss Avatud klass - lubatud on **kõik** 5,56X45 Nato või .223 Rem ja 7,62x51 või .308 Win padrunitüübiga relvad;
- 4.3.3 Sõjapüstol - püstoli kaliiber 9x19;
- 4.3.4 Sportrelvad ja õhkrelvad – vastavalt kehtivatele ISSF reeglitele <https://www.issf-sports.org/rules>.

4.4 LASKEHARJUTUSED:

4.4.1 100R10PR – 10 lasku lamades 100m sõjapüss;

DISTANTS	100m
MÄRKLEHT	100m roheline rinnakuju (elektroonika)
RIIETUS	Välivorm
ASEND	Lamades
LASKEHARJUTUS	3 proovilasku, üks (1) 10-lasuline seeria
AEG	Ettevalmistusaeg koos proovilaskudega 5 min, 10 lasku (L) lamades 8 min

4.4.2 100STR3X10 - 3x10 lasku standard 100m sõjapüss;

DISTANTS	100m
MÄRKLEHT	100m roheline rinnakuju (elektroonika)
RIIETUS	Välivorm
ASEND	Lamades, põlvelt, püsti
LASKEHARJUTUS	10 proovilasku, kolm (3) 10-lasulist seeriat
AEG	Ettevalmistusaeg koos proovilaskudega 15 min, 10 lasku (L) lamades 8 min, 10 L põlvelt 10 min, 10 L püsti 12 min

4.4.3 200R2X10PR - 2x10 lasku (CISM) lamades 200m sõjapüss;

DISTANTS	200m
MÄRKLEHT	200m ISSF 300m märkleht (elektroonika)
RIIETUS	Välivorm
ASEND	Lamades
LASKEHARJUTUS	5 proovilasku, kaks (2) 10-lasulist seeriat
AEG	Ettevalmistusaeg koos proovilaskudega 10 min, 10 lasku (L) lamades 5 min, 10 lamades (L) 1 min

4.4.4 300R30PR - 30 lasku lamades 300m sõjapüss;

DISTANTS	300m
MÄRKLEHT	300m ISSF märkleht (elektroonika)
RIIETUS	Välivorm
ASEND	Lamades
LASKEHARJUTUS	10 proovilasku, kolm (3) 10-lasulist seeriat
AEG	Ettevalmistusaeg koos proovilaskudega 15 min, 35 min võistluslasud

4.4.5 300STR3X10 – 3x10 lasku standard 300m sõjapüss;

DISTANTS	300m
MÄRKLEHT	300m ISSF märkleht (elektroonika)
RIIETUS	Välivorm
ASEND	Lamades, põlvelt, püsti
LASKEHARJUTUS	10 proovilasku, kolm (3) 10-lasulist seeriat
AEG	Ettevalmistusaeg koos proovilaskudega 15 min, 10 lasku (L) lamades 8 min, 10 L põlvelt 10 min, 10 L püsti 12 min

4.4.6 FRP30 - 30 lasku 25m sõjapüstol (9mm);

DISTANTS	25m
MÄRKLEHT	ISSF „sportpüstoli ringmärk“ (elektroonika)
RIIETUS	Välivorm
ASEND	Püsti, lubatud kahe käega
LASKEHARJUTUS	5 proovilasku ja kuus (6) 5-lasulist seeriat

AEG	Ettevalmistusaeg koos proovilaskudega 10 min, 6 x 5-lasuline seeria 5 min
-----	---

4.4.7 SP30 - 30 lasku 25m sportpüstol (.22cal);

DISTANTS	25m
MÄRKLEHT	ISSF „sportpüstoli ringmärk“ (elektroonika)
RIIETUS	Sportlik, vastavalt ISSF määrustele (kuluivad on keelatud)
ASEND	Püsti, ühe käega
LASKEHARJUTUS	30 lasku ringmärki
AEG	Ettevalmistusaeg koos proovilaskudega (5 lasku) 10 min, võistluslasud: ringmärk 6 x 5-lasuline seeria 5 min

4.4.8 FR30PR - 30 lasku lamades 50m sportpüss (.22cal);

DISTANTS	50m
MÄRKLEHT	ISSF 50m „sportpüssi leht“ (elektroonika)
RIIETUS	Sportlik, vastavalt ISSF määrustele
ASEND	Lamades (P, T toelt)
LASKEHARJUTUS	30 lasku lamades
AEG	Ettevalmistusaeg koos proovilaskudega 10 min, võistluslasud 30 min

4.4.9 AR40 - 40 lasku 10m õhupüss (cal.4,5mm);

DISTANTS	10m
MÄRKLEHT	ISSF „õhupüssi märkleht“ (elektroonika)
RIIETUS	Sportlik, vastavalt ISSF määrustele
ASEND	Püsti
LASKEHARJUTUS	40 lasku püsti
AEG	Ettevalmistusaeg koos proovilaskudega 15 min, võistluslasud 50 min

4.4.10 AP40 - 40 lasku 10m õhupüstol (cal.4,5mm).

DISTANTS	10m
MÄRKLEHT	ISSF „õhupüstoli märkleht“ (elektroonika)
RIIETUS	Sportlik, vastavalt ISSF määrustele
ASEND	Püsti
LASKEHARJUTUS	40 lasku püsti
AEG	Ettevalmistusaeg koos proovilaskudega 15 min, võistluslasud 50 min

4.5 LASKEASENDID

- 4.5.1 **Lamades** asendist laskmisel laskur lamab kõhuli laskekohal, näoga märklehe poole. Relva hoitakse parema käega püstolkäepidemest, vasaku käega laesäärest või salvest, relva kaba toetub vastu paremat õlga. Käte küünarvarred (küünarnukist randmeni), riietus ja relv (ka padrunisalg) peavad olema selgelt eraldatud laskekoha pinnast ning kõikidest kõrvalistest esemetest. Padrunisalg ei tohi maha toetuda. Rihma kasutades, ei tohi rihm olla ümber relvakaba, ega relvakoja. Käed ei tohi omavahel kokku puutuda. Padrunisalg võib olla puutes laesäärt toetavale käsivarrele, kuid EI TOHI TOETUDA;
- 4.5.2 **Püsti** asendist laskmisel laskur seisab laskekohal ilma kõrvalise eseme lisatoeta. Relva hoitakse parema käega püstolkäepidemest, vasakuga laesäärest või salvest, relva kaba toetub vastu paremat õlga. Vasak käsivars või küünarnukk võib toetuda rinnale või puusale. Relva rihma kasutamine on keelatud;
- 4.5.3 **Põlvelt** laskmisel laskur istub parema jala kannal, põlv toetub maha. Hüppeliigese all võib kasutada põlvekotti. Kui laskur ei kasuta põlvekotti, võib parema jala laba olla pööratud mistahes nurga all. Relva hoitakse vasaku käega laesäärest, parema käega püstolkäepidemest ja kaba toetub vastu paremat õlga. Vasak küünarnukk toetub põlvele. Padrunisalg sarnaselt lamades asendile ei tohi toetuda maapinnale, käeseljale, põlvele. Relva rihma võib kasutada. Padrunisalg võib olla puutes laesäärt toetavale käsivarrele, kuid EI TOHI TOETUDA;

Vasakukäelistel on relva hoidmise asendid vastupidised paremakäelistele;

- 4.5.4 Laskmisel püstolist peab laskur seisma vabalt tulejoone taga ilma kõrvaliste esemete lisatoeta. Sportrelva peab hoidma ühe käega ja laske sooritama sama käega, sõjapüstolist laskmise korral võib teise käega moodustada lisatoe laskekäele. Püstolit hoidva käe ranne peab olema täiesti vaba, ei tohi rannet kinni siduda, kanda randmerihma jm, mis võivad anda lisatuge.

4.6 RIIETUS JA ABIVAHENDID

- 4.6.1 Sõjarelvadest laskmisel vastab laskuri riietus Kaitseliidu vormi nõuetele. Igasugune erivarustus ja vahendid või riided, mis aitavad jäigastada või osaliseltki piiravad jalgade, keha või käsivarre liikuvust on **keelatud**. Laskur on kohustatud kasutama kuulmist kaitsvaid abivahendeid (kõrvatropid, kõrvaklapid).
- Sõjarelvadest (-püss ja -püstol) laskmisel on laskur kohustatud kasutama kaitseprille. Ravi- ja /või laskuriprillid on lubatud.
- Laskur võib laskekohal kasutada alusriiet või alusmatti.
- Laskur võib põlvelt asendis kasutada pehmest ja painduvast materjalist silindrikujulist põlvekotti.
- 4.6.2 Sport- ja õhkrelvadest laskmisel järgitakse kehtivaid ISSF reegleid <https://www.issf-sports.org/rules>.

4.7 TULEMUSTE MÄÄRAMINE MÄRKLEHES

- 4.7.1 Tulemusi määratakse elektroonilise lugemise (elektroonilised sihtmärgid) või pabermärkidelt manuaalse lugemise teel.
- 4.7.2 Tulemuste lugemise reeglid [https://backoffice.issf-sports.org/getfile.aspx?mod=docf&pane=1&inst=458&file=ISSF -Technical-Rules-Rule Book 2023 Approved Version.pdf](https://backoffice.issf-sports.org/getfile.aspx?mod=docf&pane=1&inst=458&file=ISSF%20Technical-Rules-Rule%20Book%202023%20Approved%20Version.pdf) lk 320-324 ja 330.

4.8 MUUD TINGIMUSED

- 4.8.1 Laskur- ja kütiklassi normide täitmist alustatakse vastavalt klassinormi taotleja laskeoskustasemest.
- 4.8.2 Esikütt on kõrgeim laskur- ja kütiklassi norm, mida tuleb taotlejal täita 2 (kaks) korda 12 kuu (üks aasta) jooksul, mille järgselt tekib õigus taotleda esiküti nimetuse omistamist.
- 4.8.3 Laskur- ja kütiklassi norme täidetakse punktis 4.4 nimetatud laskeharjutustes.
- 4.8.4 Võistlused, kus saab täita Kaitseliidu klassinorme on Kaitseliidu võistluskalendris jagatud kategooriate järgi:

"A" KATEGOORIA - Kaitseliidu meistri- ja karikavõistlused, Kaitseväe meistrivõistlused, teiste jõustruktuuride meistri- ja karikavõistlused, Eesti meistri- ja karikavõistlused;

"B" KATEGOORIA - Kaitseliidu maakaitseringkonna (MKR) meistri- ja karikavõistlused, Kaitseliidu struktuuriüksuste meistri- ja karikavõistlused, Eesti Laskurliidu teised kalenderplaani võistlused, Kaitseliidu struktuuriüksuste avatud laskevõistlused (sh mälestusvõistlused, milledele on registreerunud vähemalt kolm (3) Kaitseliidu struktuuriüksust);

"C" KATEGOORIA - Kaitseliidu struktuuriüksuste kontrollvõistlused (laskur- ja kütiklassi normide täitmine, struktuuriüksuste esindusvõistkondade välja selgitamine), malevkondade-, kompaniide laskevõistlused;

"ESIKÜTT" - omistatakse laskurile, kes on täitnud esiküti klassinormi ühes harjutuses kaks (2) korda A või B kategooria võistlustel 12 kuu (1 aasta) jooksul (loe: A+A või A+B);

"KÜTIKLASS I, II" - omistatakse laskurile, kes on täitnud kütiklassi II või I normi A või B kategooria võistlustel;

"LASKURKLASS - Esilaskur, I ja II" - omistatakse laskurile, kes on täitnud laskurklassi normi A, B, C kategooria võistlustel.

5. KLASSILASKURI NIMETUSE OMISTAMISE KORD

- 5.1 Kaitseliidu laskur- ja kütiklasside normide täitmist ja vastava klassilaskuri nimetuse omistamine vormistatakse Kaitseliidu ülema, Kaitseliidu peastaabi ülema või Kaitseliidu struktuuriüksuse ülema käskkirjaga, mille alusel antakse välja diplom ja tikitud laskur- ja kütiklassimärk välivormile, mis annab õiguse vastava klassi laskuri- või kütimärgi omamiseks ja kandmiseks. Kaitseliidu struktuuriüksuse personalitöötaja teeb vastava kande oskumärkide kategooriasse vabatahtlike andmebaasis.
- 5.2 Klassinormi kordamise korral, sama klassi teises harjutuses, saab laskur vastava diplomi.
- 5.3 Kaitseliidu laskur- ja kütiklassi metallist märgi omandab isik üldjuhul omal kulul.
- 5.4 Metallist laskur- ja kütiklassi märke on võimalik soetada Kaitseliidu veebipoest <https://www.kaitseliidupood.ee/et/c/margid-ja-vormielemendid>.
- 5.5 Tikitud laskur- ja kütiklassi märgid välivormile hangib KLPS G7 ja struktuuriüksustele vastavalt taotlusele.
- 5.6 Esiküti nimetuse omistab ja annetab märgi märgisaajale Kaitseliidu ülem oma käskkirjaga.
- 5.7 Klassilaskuri nimetus omistatakse Kaitseliidu liikmele eluks ajaks. Erandkorras (Kaitseliidust väljaheitmine) kuulub omistatud klassilaskuri nimetus tühistamisele Kaitseliidu ülema, Kaitseliidu peastaabi ülema või Kaitseliidu struktuuriüksuse ülema poolt ning klassilaskuri märk tuleb tagastada Kaitseliidu struktuuriüksusele, mille liige viimati oldi.
- 5.8 Igas Kaitseliidu struktuuriüksuses on määratud vastutav (loe: laskurpealik, allüksuse laskurpealik või määratud isik), kes koordineerib käesoleva juhendi täitmist ja klassilaskuri nimetuse taotlemise (esildised) korda.
- 5.9 Klassilaskuri diplomi ja tikandi üleandmine ja teatud juhtudel märgi annetamine toimub vastavalt KL struktuuriüksuse töökorraldusele.

Koostasid:

Margus Purlau
Kaitseliidu spordipealik

Meelis Unt
Kaitseliidu laskurpealik